

[Landbrugsministeren.]

kommer Aaret 1922, hvor Kronen gik opad, og dér viste det sig, at Gældsstigningen gik betydeligt ned, idet Gælden kun steg fra 2 507 Mill. Kr. til 2 559 Mill. Kr., altsaa med 50 Mill. Kr. — i Modsætning til de 180 Mill. Kr. i de andre Aar. I 1923—24, da Kronen igen gik nedad, hvad der atter betød en Prisstigning af Ejendommene, gik Gælden op fra 2 559 Mill. Kr. til 2 913 Mill. Kr., eller en Stigning paa 170 Mill. Kr. aarlig, altsaa omtrent det samme, som i de andre Aar, da vi havde Højkonjunktur, men ingen kan paastaa, at det er i disse Aar, vi fortrinsvis har udvidet vor Produktion, vore Besætninger o. s. v. Og naar vi saa kommer til Perioden 1924—27, da Kronen gik op til den normale Værdi, og vi altsaa ikke havde nogen kunstig Prisforhøjelse eller kunstig Ejendomsprisstigning, tværtimod, gik Gældsforøgelsen tilbage med 18 Mill. Kr., og ingen, som kender en Smule til Landbrugets Udvikling, tør benægte, at netop fra 1924 og til den aller sidste Tid er der foregaaet den stærkeste Udvidelse af Produktionen, der nogen Sinde har fundet Sted.

Den Paastand, at Landbrugets Gældsstigning hænger nøje sammen med Produktionsudvidelsen, er derfor fuldkommen ved Siden af. De Tal, jeg her har nævnt, og som er fremskaffet gennem Statistisk Departement af det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal i hans egen Ministertid, viser bedre end noget andet, at Gældsstigningen falder nøje sammen med Højkonjunkturerne, med de høje Priser paa Produkterne og de høje Priser paa Landejendommene.

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. Fraenkel har Ordet for en kort Bemærkning.

Fraenkel: Ærede Medlemmer vil maa-ske huske, at da jeg sidst henvendte mig til den højtærede Landbrugsminister, antydede jeg, at jeg havde et andet Spørgsmaal at stille ham end det, jeg den Gang talte om, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt Landbrugskrisen var varig eller kun forbigaaende; jeg vilde imidlertid ikke blande dette Hovedspørgsmaal sammen med noget andet, og jeg har derfor opsat at henvende mig til den højtærede Minister med det andet Spørgsmaal indtil nu.

Da det oprindelige Markedsudvalg opløstes, blev der jo nedsat et Par andre Markedsudvalg, hvorimellem et, der enten angik Landbruget som Helhed, jeg tør ikke sige det med Bestemthed, eller i

hvert Fald angik Gartneri og Havebrug og dermed ogsaa det havebrugsmæssigt drevne Landbrug. Det gjaldt for dette Udvalg om at undersøge Markederne for denne Produktion, og den højtærede Landbrugsminister vil jo nok forstaa, at denne Undersøgelse hænger paa det nøjeste sammen baade med det Spørgsmaal, jeg tidligere har berørt overfor den højtærede Minister, og med Spørgsmaalet om Udstykningen, som vi jo begge er interesseret i. Jeg tillader mig nu at spørge: hvor vidt er dette Udvalg kommet? Kan vi vente en Betænkning med det allerførste? Vi venter ikke og, jeg havde nær sagt, vi ønsker ikke et bindstærkt Værk, men det er, saa vidt jeg kan skønne, heller ikke nødvendigt, for det, det drejer sig om, er at faa at vide: hvordan staar det til med Markederne for Grønsager og Blomster og mange andre Ting, som kan eksporteres, og som jo i ganske særlig Grad som Specialiteter giver Æmner for Produktionen i Husmandsbrug. Jeg beder den højtærede Landbrugsminister om at svare mig paa dette.

Krag: Jeg antager, at det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal selv senere vil beskæftige sig med en Række af de Betragtninger, som her er fremført angaaende Landbrugets Krisetilstand og Aarsagerne til den, Bemærkninger, som jo er fremsat saavel af det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen som nu sidst af den højtærede Landbrugsminister.

Den højtærede Landbrugsminister mente gennem en Redegørelse, som findes i Rigsdagstidende Tillæg B for 1927—28, at kunne godtgøre, at Landbrugets stærkt øgede Prioritetsgæld siden 1914—15 ikke har nogen betydende Forbindelse med Produktionskraftens Forøgelse og den Kapitalindsats, som har betinget denne. Den højtærede Landbrugsminister hævdede nemlig, at Produktionsudvidelsen gaar ikke i Tid parallelt med og proportionalt med Gældsstiftelsen. Jeg maa sige, at det forbavser mig, at den højtærede Landbrugsminister mener deri at kunne se et Bevis for, at Udgifterne til Produktionsmidlernes Forbedring har spillet en ringe Rolle for Gældsstiftelsens Forøgelse, thi man kan jo akkurat, og jeg tror med større Ret, ræsonnere modsat af det Ræsonnement, den højtærede Landbrugsminister opstiller, idet det maa antages, at i de Aar, hvor Produktionskraften er uændret og en betydelig Gældsforøgelse finder Sted, sker denne netop til en saadan Forbedring af Produktionsmid-